

Ewa Włosik-Bieńczyk

**MIĘCZAKI (MOLLUSCA) WYBRANYCH ZBIORNIKÓW
WODNYCH MALTAŃSKIEGO KLINA ZIELENI
W POZNANIU (I ETAP BADAŃ)**

**Molluscs of selected water reservoirs in the Malta Green Wedge
in Poznań (1st stage of studies)**

Abstract

About 10000 specimens of molluscs — 25 species from 8 families of snails (*Gastropoda*) and 19 species from 3 families of bivalves (*Bivalvia*) — were collected in the studied water reservoirs (see Fig. 1.) in autumn 1992 and in spring and summer 1993. These 47 species consist 62,3% of the fresh water malacofauna of Poland. *Bithynia tentaculata*, *Radix peregra*, *Planorbis planorbis*, *Gyraulus albus*, and *Planorbarius corneus* were the most frequent species. Two empty shells of *Ferrissia wauteri* were found — the first recording of this snail in Poznań.

KEY WORDS: molluscs, water reservoirs, *Gastropoda*, *Bivalvia*.

Wstęp

Zbiorniki wodne powstałe w wyniku działalności człowieka stanowią bardzo interesujące środowisko występowania mięczaków, szczególnie w pierwszych latach ich istnienia. W literaturze znajduje się wiele opracowań dotyczących zwłaszcza jednego z typów sztucznych zbiorników wodnych, a mianowicie zbiorników zaporowych. Trzeba jednakże nadmienić, iż w takich opracowaniach mięczaki traktowane są zwykle marginesowo i rozpatrywane głównie jako jeden ze składników fauny dennej (m. in. Kysela 1958, Zaćwilichowska 1965a, 1965b, 1965c, Krzyżanek 1970, 1973, 1977, Giziński i Paliwoła 1972, Giziński i Wolno-miejski 1982, Dusoge 1989, Dusoge et al. 1990). Publikacji poświęconych wyłącznie malakofaunie sztucznych zbiorników wodnych jest natomiast niewiele. Można tu wymienić głównie

prace dotyczące zbiorników zaporowych (np. Krzyżanek 1976, Jurkiewicz-Karnkowska 1989, Lewandowski et al. 1989), stawów rybnych (np. Kownacka 1963, Rembecka 1989) i zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji górniczej (np. Strzelec i Serafiński 1984, Strzelec 1989).

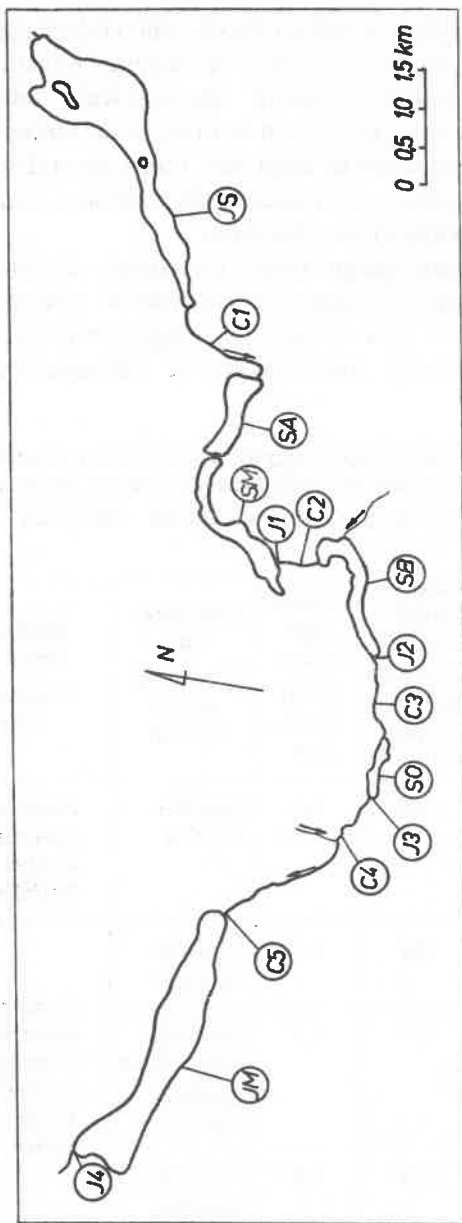
Jesienią 1992 roku podjęto, przewidziane na okres wieloletni, badania dotyczące czynników kształtujących malakofaunę w wybranych typach sztucznych zbiorników wodnych oraz roli mięczaków (*Mollusca*) w procesach oczyszczania wód. Pierwszym zadaniem realizowanym w ramach wzmiankowanych badań jest dokonanie charakterystyki mięczaków wybranych zbiorników wodnych.

Teren badań

Wstępne badania rozpoczęto na terenie Maltańskiego Klina Zieleni w Poznaniu. Objęto nimi Jezioro Maltańskie wraz z kaskadą czterech zbiorników retencyjnych utworzoną na rzece Cybinie na odcinku od Jeziora Swarzędzkiego do Jeziora Maltańskiego oraz Jezioro Swarzędzkie. Usytuowanie wzmiankowanych zbiorników przedstawiono na mapie (ryc. 1).

J. Maltańskie, sztuczny zbiornik wodny o powierzchni 64 ha, utworzono w roku 1952 w dolnym biegu rzeki Cybiny na terenie miasta Poznania. W wyniku silnego zanieczyszczenia wód szybko stracił on swą pierwotną rekreacyjną funkcję.

W latach 1981—1990 podjęto prace renowacyjne (spuszczenie wody, osuszenie dna, usunięcie grubej warstwy osadów dennych, ponowne uformowanie niecki zbiornika umożliwiające utworzenie toru regatowego i kąpieliska, działania prowadzące do wyeliminowania źródeł zanieczyszczeń wody). Dla zintensyfikowania procesów samooczyszczania wód Cybiny przed jej ujściem do J. Maltańskiego utworzono kaskadę czterech wstępnych zbiorników retencyjnych (stawów) (Gołdyn i Błażejewski 1987, Gołdyn 1992). Podstawowe dane odnoszące się do tych zbiorników zamieszczono w tabeli 1.

Ryc. 1. Zbiorniki wodne badanego terenu. JM — Jezioro Maltańskie, JS — Jezoro Swarzędzkie, SA — Staw Antoninek, SB — Staw Browarny, SM — Staw Młyński, SO — Staw Olszak, J1 — jaz poniżej Stawu Młyńskiego, J2 — jaz poniżej Stawu Browarnego, J3 — jaz poniżej Stawu Olszak, J4 — jaz poniżej Jeziora Maltańskiego, C1, C2, C3, C4, C5 — odcinki rzeki Cybiny pomiędzy poszczególnymi zbiornikami.

Fig. 1. Water reservoirs of the studied area. JM — Malta Lake, JS — Swarzędzkie Lake, SA — Antoninek Pond, SB — Browarny Pond, SM — Młyński Pond, SO — Olszak Pond, J1 — dam below Młyński Pond, J2 — dam below Browarny Pond, J3 — dam below Olszak Pond, J4 — dam below Malta Lake, C1, C2, C3, C4, C5 — particular sections of Cybina river.

Badaniami objęto także J. Swarzędzkie, zbiornik o powierzchni 93,7 ha położony w biegu Cybiny na terenie miasta Swarzędza. Przeciążenie jeziora ściekami spowodowało odłożenie grubej warstwy osadów organicznych w dnie, stale wzbogacających wody jeziora w pierwiastki biogenne, które stymulują produkcję pierwotną planktonu prowadzącą do wtórnego zanieczyszczenia wody wypływającej ze zbiornika.

Mięczaki wodne omawianego terenu nie zostały dotąd objęte szczegółowymi badaniami. Istniejące opracowania, odnoszące się do tej grupy zwierząt na tym obszarze są fragmentaryczne i dotyczą głównie obserwacji faunistycznych (Włosik-Bieńczyk 1992).

Tab. 1. Podstawowe dane dotyczące wstępnych zbiorników retencyjnych na rzece Cybinie przed jej wpływem do Jeziora Maltańskiego.

Tab. 1. Basic data referring to preliminary storage reservoirs on the Cybina river.

Nazwa stawu Name of the pond	Powierzchnia Area [ha]	Głębokość maksymalna Maximal depth [m]	Głębokość średnia Mean depth [m]	Charakter dna Character of the bottom	Roślinność dominująca Dominanting plants
Antoninek	7,2	1,6	0,4	muliste muddy	<i>Phragmites australis</i> <i>Typha latifolia</i>
Młyński	9,2	2,6	1,1	muliste muddy	<i>Ceratophyllum demersum</i> <i>Ceratophyllum submersum</i> <i>Lemna minor</i>
Browarny	7,1	2,6	1,2	mulisto-piaszczyste muddy-sandy	
Olszak	3,3	1,8	1,0	muliste muddy	

Tab. 2. Wykaz stwierdzonych gatunków
 Tab. 2. List of found species

1	RODZINA / Gatunek FAMILY / Species	Stanowisko (oznaczenia wg ryc. 1) Locality (see fig. 1)
1	2	3
	VALVATIDAE	
1	<i>Valvata cristata</i>	JS, SA, SB, J2
2	<i>Valvata pulchella</i>	SM, J2, C3, SO, C4, JM, J4
3	<i>Valvata piscinalis</i>	JS, J1, C2, SB, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
	HYDROBIIDAE	
4	<i>Potamopyrgus jenkinsi</i>	JM, J4
	BITHYNIIDAE	
5	<i>Bithynia tentaculata</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
6	<i>Bithynia leachi</i>	JS, C1, C2, SO
	PHYSIDAE	
7	<i>Aplexa hypnorum</i>	C5
8	<i>Physa fontinalis</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, C4, C5
9	<i>Physa acuta</i>	JM, J4
	LYMNAEIDAE	
10	<i>Lymnaea stagnalis</i>	C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
11	<i>Radix peregra</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
12	<i>Radix auricularia</i>	JS, J1, J2, SO, J4
13	<i>Lymnaea corvus</i>	JS, C2
14	<i>Stagnicola palustris</i>	JS, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, C4, C5
15	<i>Galba truncatula</i>	JS, C1, SA, SB, JM, J4
	PLANORBIDAE	
16	<i>Planorbis planorbis</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
17	<i>Anisus spirorbis</i>	JS, SA, JM
18	<i>Anisus leucostomus</i>	SA, JM, J4
19	<i>Anisus vortex</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, C4, JM, J4
20	<i>Anisus contortus</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, C3, J4

1	2	3
21	<i>Gyraulus albus</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
22	<i>Gyraulus rossmaessleri</i>	JS, C1, SA, SM, C2, SB, SO, JM, J4
23	<i>Armiger crista</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, JM, J4
24	<i>Hippeutis complanatus</i>	JS, SA, C2, JM
25	<i>Segmentina nitida</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J4
26	<i>Planorbarius corneus</i>	JS, C1, SA, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, JM, J4
	ANCYLIDAE	
27	<i>Ferrissia wautieri</i>	SB
	ACROLOXIDAE	
28	<i>Acroloxus lacustris</i>	JS, C1, SB, C3, C4, C5
	UNIONIDAE	
29	<i>Unio pictorum</i>	C2
30	<i>Unio tumidus</i>	C3, JM
31	<i>Unio crassus</i>	JM
32	<i>Anodonta cygnaea</i>	SB, JM
33	<i>Anodonta piscinalis</i>	JM
	SPHAERIIDAE	
34	<i>Sphaerium rivicola</i>	C3, C5
35	<i>Sphaerium corneum</i>	C1, SM, J1, C2, SB, J2, C3, SO, J3, C4, C5, J4
36	<i>Sphaerium lacustre</i>	C4
	PISIDIIDAE	
37	<i>Pisidium amnicum</i>	C5
38	<i>Pisidium casertanum</i>	JS, SA, C2, C3, C4, C5, JM
39	<i>Pisidium personatum</i>	SO
40	<i>Pisidium obtusale</i>	SA, JM
41	<i>Pisidium milium</i>	JS, C5
42	<i>Pisidium subtruncatum</i>	C2, SB, C3, C4, C5, JM, J4
43	<i>Pisidium supinum</i>	J1, C2, J2, C3, SO, C5
44	<i>Pisidium henslowanum</i>	JS, C2, C4
45	<i>Pisidium nitidum</i>	JS, SB, C3, SO
46	<i>Pisidium crassum</i>	J4
47	<i>Pisidium pulchellum</i>	C2, C5, JM

Materiały i metody badań

Jesienią 1992 roku zebrano materiały do badań z odsłoniętego, po ponownym spuszczeniu wody, dna J. Maltańskiego. Ich celem było wstępne ustalenie składu malakofauny po dwóch latach od jego napełnienia. Materiały zebrano również w stawach kaskady, na jazach poniżej stawów oraz w rzece Cybinie. Badania terenowe były kontynuowane w roku 1993 i objęły również J. Swarzędzkie. Okazy pozyskiwano posługując się głównie dragą, częściowo czerpakiem oraz stosując metodę wyopatrywania w płytkiej wodzie.

Zebrane materiały oznaczono w oparciu o opracowania następujących autorów: Kuiper (1968), Zeissler (1971) i Piechocki (1979). W wodach badanego terenu zebrano dotychczas około 10000 okazów mięczaków należących do 47 gatunków.

Omówienie wyników

W trakcie wstępnych badań terenowych przeprowadzonych, jesienią 1992 roku oraz wiosną i latem 1993 roku na obszarze wybranych zbiorników wodnych Maltańskiego Klina Zieleni w Poznaniu zebrano około 10000 mięczaków (*Mollusca*) należących do 25 gatunków z 8 rodzin ślimaków (*Gastropoda*) i 19 gatunków z 3 rodzin małży (*Bivalvia*) (tabela 1).

Wykaz gatunków, zamieszczony w tabeli 2, oparto na klasyfikacji podanej w pracach Piechockiego (1979) — *Gastropoda* i Ellisa (1978) — *Bivalvia*. W odniesieniu do rodziny *Lymnaeidae* zastosowano klasyfikację Jackiewicz (1992).

W tabeli tej podano także miejsca występowania tych gatunków na badanym terenie.

W Polsce występują łącznie 72 gatunki mięczaków słodkowodnych, natomiast na badanym terenie stwierdzono ich 47, co stanowi 62,3% malakofauny wód słodkich naszego kraju.

W 1992 roku w dniu J. Maltańskiego zebrano 2085 mięczaków należących do 24 gatunków. W obrębie kaskady wstępnych zbiorników retencyjnych na rzece Cybinie przed jej wpływem do J. Maltańskiego, złowiono 250 z 22 gatunków. Badania tere-

nowe na szerszą skalę kontynuowano w roku następnym pozyskując materiały ze stawów kaskady, jazów poniżej stawów, odcinków Cybiny pomiędzy stawami oraz J. Swarzędzkiego. Ogółem między J. Maltańskim i J. Swarzędzkim znaleziono 6884 okazy należące do 42 gatunków, natomiast w J. Swarzędzkim — 613 z 26 gatunków. Ponad 386 okazów reprezentujących 22 gatunki złowiono poniżej jazu na wypływie z J. Maltańskiego.

Do najczęściej spotykanych gatunków na badanym terenie należały: *Bithynia tentaculata*, *Radix peregra*, *Planorbis planorbis*, *Gyraulus albus* i *Planorbarius corneus*. Stwierdzono je na wszystkich badanych stanowiskach. Do gatunków często występujących w zbiornikach wodnych Maltańskiego Klina Zieleni można zaliczyć: *Lymnaea stagnalis* (93,4% zbiorników), *Physa fontinalis*, *Armiger crista* i *Sphaerium corneum* (po 80,0%), *Stagnicola palustris*, (73,4%), *Anisus vortex*, *Anisus contortus* i *Gyraulus rossmaessleri* (po 60%) oraz *Segmentina nitida* (53,4%).

Do gatunków występujących najrzadziej należały: *Aplexa hypnorum*, *Ferrissia wautieri*, *Sphaerium lacustre*, *Pisidium amnicum*, *Pisidium personatum*, *Pisidium crassum*, *Unio pictorum*, *Unio crassus* i *Anodonta piscinalis*. Dla każdego z wymienionych gatunków stwierdzono na badanym terenie jedno stanowisko.

Najbardziej interesującym gatunkiem stwierdzonym na badanym terenie jest *Ferrissia wautieri*, ślimak należący do rodziny przytulikowatych — *Ancylidae*. Dwa osobniki tego gatunku znaleziono w Stawie Browarnym. W opublikowanej w Polsce literaturze malakozoologicznej nie ma, jak dotąd, wiele informacji o znalezieniu *Ferrissia wautieri* na terenie naszego kraju. Możliwość znalezienia tego gatunku na obszarze Polski już 14 lat temu sugerował Piechocki (1979) zamieszczając w swojej pracy poświęconej krajowym ślimakom słodkowodnym jego opis. Stanowiska *Ferrissia wautieri* znane są z Francji, Włoch, Niemiec, Austrii, Węgier, Jugosławii, Rumunii i Czechosłowacji (Willmann i Pieper 1978, Piechocki 1979).

W Poznaniu znaleziono jedynie puste muszle omawianego ślimaka. Ze względu na rangę tego znaleziska zostanie mu w najbliższym czasie poświęcony oddzielny artykuł.

Na badanym terenie stwierdzono również stanowiska kilku innych ciekawych gatunków, a mianowicie: *Potamopyrgus jenkinsi*, *Aplexa hypnorum*, *Physa acuta* i *Pisidium crassum*.

Potamopyrgus jenkinsi jest obcym gatunkiem w naszej faunie. Na kontynent europejski przybył prawdopodobnie z Nowej Zelandii. W Polsce po raz pierwszy został stwierdzony w 1933 roku. Od tego czasu skolonizował wiele zbiorników wodnych na niżu. Ślimaka tego znaleziono na dnie J. Maltańskiego i poniżej jazu na wypływie z tego jeziora.

Aplexa hypnorum jest niezbyt pospolitym gatunkiem rozprzestrzenionym w nizinnej i wyżynnej części kraju oraz w Sudetach Zachodnich i Beskidzie Wschodnim (Piechocki 1979). Kilkanaście okazów tego ślimaka zebrano z piaszczystego dna Cybiny przez wpływem do J. Maltańskiego.

Physa acuta stanowi w naszej faunie również element obcy, zawleczony z krajów śródziemnomorskich. W Polsce jest gatunkiem rozpowszechnionym w hodowlach akwaryjnych. Obecnie znacznie rozszerzył on swój zasięg zasiedlając również naturalne zbiorniki wód stojących i wody bieżące (Piechocki 1979). Ślimaka tego znaleziono na dnie J. Maltańskiego (701 okazów) i poniżej jazu na wypływie z tego jeziora (47 okazów, w tym 2 żywe).

Nieduży maśl *Pisidium crassum* znany jest z niewielu stanowisk w Wielkopolsce, na Pomorzu i na Pojezierzu Mazurskim. Na terenie badań znaleziono go poniżej jazu na wypływie z J. Maltańskiego (2 okazy).

Nie stwierdzono występowania na badanym terenie gatunków z rodzin: *Neritidae*, *Vivipariidae* i *Dreissenidae*.

Przedstawione powyżej rezultaty badań mięczaków zbiorników wodnych Maltańskiego Klina Zieleni w Poznaniu należy traktować jako wstępne i wymagające kontynuacji. W kolejnych latach prowadzone prace będą dotyczyły realizacji następujących zadań: dokonania szczegółowej charakterystyki mięczaków

wybranych sztucznych zbiorników wodnych, określenia czynników kształtujących malakofaunę wybranych zbiorników, podjęcia próby określenia istotności wpływu poszczególnych czynników na kształtowanie się malakofauny sztucznych zbiorników wodnych przy użyciu metod statystycznych oraz próby oceny roli mięczaków w procesach zachodzących w zbiornikach.

L I T E R A T U R A

- ELLIS A. E., 1978. British freshwater bivalve *Mollusca*. Synopses of the British Fauna (New Series), London - New York - San Francisco, 11: 1—93.
- DUSOGE K., 1978. Distribution and structure of benthos in the lowland Zegrzyński Dam Reservoir. *Ekol. pol.*, 37: 281—298.
- DUSOGE K., LEWANDOWSKI K., STAŃCZYKOWSKA-PIOTROWSKA A., 1990. Liczebność i biomasa fauny dennej w różnych środowiskach Zbiornika Zegrzyńskiego. W: KAJAK Z. (red.), Funkcjonowanie ekosystemów wodnych, ich ochrona i rekultywacja. I, Ekologia zbiorników zaporowych i rzek, Warszawa, 50: 57—85.
- GIZIŃSKI A., PALIWODA A., 1972. The bottom fauna of the water reservoirs which newly came into being in the neighbourhood of the Koronowo Dam Reservoir. *Zesz. nauk. UMK 28, Pr. Limnol.*, 7: 95—108.
- GIZIŃSKI A., WOLNOMIEJSKI N., 1982. Zoobenthos of Koronowo Dam Reservoir in its 10th and 15th year of existence. *Acta Nicolai Copernici, Pr. Limnol.*, 13, *Nauki Mat.-Przyr.* 52: 35—50.
- GOŁDYN R., BŁAŻEJEWSKI M., 1987. Koncepcja intensyfikacji procesów samooczyszczania wód rzeki Cybiny w celu ochrony czystości Zbiornika Maltańskiego. *Człowiek i środowisko*, 11, 1—2: 197—210.
- GOŁDYN R., 1992. Kaskada wstępnych zbiorników retencyjnych na dopływie do Zbiornika Maltańskiego w Poznaniu. W: *Problemy zanieczyszczenia i ochrony wód powierzchniowych — dziś i jutro. Materiały konferencyjne*: 55—68.
- JACKIEWICZ M., 1992. Funktionelle morphologie der Schlammschnecken (*Gastropoda, Pulmonata, Lymnaeidae*). *Proc. Ninth Int. Malac. Congress*: 177—179.
- JURKIEWICZ-KARNKOWSKA E., 1989. Occurrence of molluscs in the littoral zone of the Zegrzyński Reservoir and in the pre-mouth and mouth zones of supplying rivers. *Ekol. pol.*, 37: 319—336.
- KOWNACKA M., 1963. Ślimaki stawów rybnych w Gołyniu i Landeku. *Acta Hydrobiol.*, 5, 2—3: 173—188.

- KRZYŻANEK E., 1970. Formation of bottom fauna in the Goczałkowice Dam Reservoir. *Acta Hydrobiol.*, 12: 399—421.
- KRZYŻANEK E., 1973. Bottom macrofauna in the Goczałkowice Dam Reservoir in the years 1965—1969. *Acta Hydrobiol.*, 15: 189—196.
- KRZYŻANEK E., 1976. Preliminary investigations on bivalves (*Bivalvia*) of the dam reservoir Goczałkowice. *Acta Hydrobiol.*, 18: 61—73.
- KRZYŻANEK E., 1977. Bottom fauna of the dam reservoir at Goczałkowice in the years 1970—1975. *Acta Hydrobiol.*, 19: 1—92.
- KUIPER J.G.J., 1965. Familie *Pisidiidae*. In: JANSSEN A.W., VOGEL E.F., Zoetwatermollusken van Nederland. Den Haag: 95—111.
- KYSELA A., 1958. Kształtowanie się bentosu na Zbiorniku Goczałkowickim w pierwszych latach jego istnienia. W: Zjazd Hydrobiologów Polskich w Krakowie, streszczenia referatów: 40—42.
- LEWANDOWSKI K., GRACZYK T., STAŃCZYKOWSKA A., 1989. The occurrence of *Viviparus viviparus* (L.) in the Zegrzyński Reservoir. *Ekol., pol.*, 37: 337—346.
- PIECHOCKI A., 1979. Mięczaki (*Mollusca*). Ślimaki (*Gastropoda*). W: Fauna słodkowodna Polski, PWN, Poznań: 1—187.
- PIECHOCKI A., 1989. The *Sphaeriidae* of Poland *Bivalvia*, *Eulamellibranchia*). *Ann. Zool.*, 42: 1—320.
- REMBECKA I., 1989. Freshwater snails (*Mollusca*, *Gastropoda*) of fish ponds in Silesia (Southern Poland). *Folia Malacologica*, 3: 131—137.
- STRZELEC M., SERAFIŃSKI W., 1984. Ślimaki (*Gastropoda*) zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji górniczej w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym. *Prz. Zool.*, 28, 2: 185—191.
- STRZELEC M., 1989. Shell biometrical variability of *Planorbis planorbis* (Linnaeus, 1758) (*Gastropoda*, *Pulmonata*) in man-made water bodies of the Upper Silesian Industrial Region. *Folia Malacologica*, 3: 159—174.
- WILLMANN R., PIEPER H., 1978. *Gastropoda*. W: ILLIES J., Limnofauna europaea. Gustav Fisher Verlag, Stuttgart - New York Swets Zeitlinger B.V., Amsterdam: 118—137.
- WŁOSIK-BIĘNCZAK E., Małże z rodzin *Sphaeriidae* i *Pisidiidae* (*Mollusca*, *Bivalvia*) w północno-zachodniej Polsce. *Lubuski Przegląd Przyrodniczy*, Świebodzin, 3, 1: 3—51.
- ZĄCWLICHOWSKA K., 1965a. Bentos obrzeża Zbiornika Goczałkowickiego w latach 1958—1959. *Acta Hydrobiol.*, 7: 83—97.
- ZĄCWLICHOWSKA K., 1965b. Bentos obrzeża Zbiornika Goczałkowickiego w 1960 r. *Acta Hydrobiol.*, 7: 155—165.

ZACWILICHOWSKA K., 1965c. Bentos strefy głębinowej Zbiornika Go-
czałkowickiego w latach 1959—1960. Acta Hydrobiol., 7: 168—178.

ZEISSLER H., 1971. Die Muschel *Pisidium*. Bestimmungstabelle für
mitteleuropäischen *Sphaeriaceae*. Limnologica, Berlin, 8, 2: 453—503.

S u m m a r y

During preliminary field studies carried out in autumn 1992 and in
spring and summer 1993 in selected water reservoirs of Malta Green
Wedge in Poznań, about 10000 specimens of molluscs (*Mollusca*) were
collected. They comprised 25 species from 8 families of snails (*Gastro-
poda*) and 19 species from 3 families of bivalves (*Bivalvia*).

In Poland, there occurs a total of 72 species of freshwater molluscs,
while on the investigated area, 47 species were found making 62.3% of
the malacofauna of fresh waters in Poland.

In the years of studies, the most frequently encountered species in
the reservoirs of Malta Green Wedge in Poznań included *Bithynia tenta-
cultata*, *Radix peregra*, *Planorbis planorbis*, *Gyraulus albus* i *Planorbarius
corneus*.

The least frequent species were *Aplexa hypnorum*, *Ferrissia wautieri*,
Sphaerium lacustre, *Pisidium amnicum*, *Pisidium personatum*, *Pisidium
crassum*, *Unio pictorum*, *Unio crassus* i *Anodonta piscinalis*.

The most interesting species found on the investigated area was
Ferrissia wautieri of *Ancylidae* family. Two specimens of this snail were
found in the Browarny Pond (SB). In the published Polish literature, so
far, there is few mentions about the finding of this species on the area of
our country. Since only two empty shells of *Ferrissia wautieri* were found.

On the investigated area, also several other interesting species were
collected, e. g. snails: *Potamopyrgus jenkinsi*, *Aplexa hypnorum*, *Physa
acuta* and a bivalve *Pisidium crassum*.

Ewa Włosik-Bieńczyk
ZAKŁAD ZOOLOGII OGÓLNEJ
Uniwersytet im. A. Mickiewicza
ul. Fredry 10
61-701 P o z n a ń